

Szakmai beszámoló
ÚNKP Bolyai+ pályázathoz

Dr. Demeter Márton

Fogadó intézmény: MOME Doktori Iskola

Felkészülés a posztdoktori időszakra – publikációs stratégiák az open access tükrében és a posztdoktori kiválóság

1. A vállalások összegzése

A Bolyai János kutatási ösztöndíjam mellé megpályáztam Bolyai+ programon belül – a támogatott Bolyai projekt haladásával párhuzamosan – az oktatás keretein belül igyekeztem átadni korábbi és éppen folyó kutatási projektjeim releváns részeit, különös tekintettel a doktoranduszok számára legfontosabb, közvetlenül használható know how tekintetében, tételesen az alábbi ösztöndíjlehetőségekről szóló részletes beszámolókat, illetve a sikeres pályázáshoz szükséges lépések megvitatása által:

- Bolyai János posztdoktori ösztöndíj
- OTKA pályázatok, különösen a fiatal kutató (FK) felhívások
- UNKP pályázatok
- ERC starting grant (ide értve a research associate pozíciókra való pályázást)
- Fulbright ösztöndíjak az USA-b
- MSCA posztdoktori ösztöndíj

A doktoranduszok világos képet kaptak a fenti ösztöndíj lehetőségekhez tartozó stratégiai lépésekről, különös tekintettel:

- Pályázatfigyelés
- Időterv
- Mentori kapcsolatfelvétel
- Host institution-al való kapcsolatfelvétel
- Research proposal elkészítése
- Részletes munkaterv kidolgozása

- Grantt Chart szerkesztése (munkaállomások, kulcselemek, vállalások, mérföldkövek, kutatási kimenet programozása)

A kutatási program során emellett különös figyelmet fordítottunk a globális tudományban, különösen az európai kutatási gyakorlatban egyre fontosabb szerepet játszó open access publikációs formák megismerésére, az ezzel járó vállalások és kötelezettségek szerkezetének feltárására, illetve az open access iniciatívák (különösen a Plan S) kritikájára.

2. Vállalások megvalósítása

2.1. Oktatási feladatok

A pályázatomban vállaltam legalább 3 alkalmas, alkalmanként 90 percre kiterjedő szakkollégiumi vagy más oktatási kurzus megtartása a fogadó felsőoktatási intézmény hallgatói részére. Az ösztöndíjas időszak első félévében hat darab 90 perces szemináriumot tartottam a MOME doktori iskola hallgatóinak a pályázati anyagban részletezett tárgyakban:

- Publikációs követelmények, publikációs lehetőségek
- Az open access publikálásban rejlő lehetőségek és az open access kritikája
- felkészülés a posztdoktori időszakra: lehetséges ösztöndíjak és az ezekre való pályázás stratégiai előfeltételei

Emellett az ösztöndíjas időszak második félévében a MOME Elméleti Intézet BA-s hallgatóinak tartottam academic writing (tudományos írásmű) szemináriumot, melynek keretében a tudományos publikálás előfeltételeit ismertettem, és az ehhez szükséges alapvető készségek (strukturális, nyelvi és retorikai előfeltételek) gyakorlására is sort kerítettünk.

2.2 Második vállalásom az ösztöndíjas időszakban legalább két ismeretterjesztő cikk vagy interjú folyóiratban (tudományos vagy egyéb folyóiratban, például egyetemi lapban) történő megjelentetése

Az ösztöndíjas időszakban számos tanulmányt jelentettem meg a szakma vezető nemzetközi folyóirataiban (lisd. a megvalósult publikációs kimenet pontot). Ezek közül kiemelném az alábbi két cikket, mint amelyek leginkább közvetlen kapcsolatban vannak az ösztöndíjas projektem disszeminációs részével.

- a) Demeter, M. & Tamas, Toth (2020). The sociology of sociologists. Global stratification of faculties at the top one hundred sociology departments of the world. *Scientometrics* (2020), advance online publication.

<https://link.springer.com/article/10.1007/s11192-020-03563-w>

Ebben a tanulmányban több mint 3300 társadalomtudományos kutató életútját elemeztük a célból, hogy a belépő szinttől (BA) kezdve végigkísért karrierutak hálózatos elemzése által világos képet kapjunk a legfontosabb szakmai mérföldkövekről. A kutatásban mind horizontális (geopolitikai háttér) mind vertikális (családi háttér, gender) változókat figyelembe vettünk.

- b) Istratii, R. & Demeter, M. (2019). Feedback on Plan S. *Decolonial Subversions* 2020, 13-21.

http://decolonialsubversions.org/docs/pdfs/3_2020.03.29_Istratii_Demeter_English.pdf

Ebben a projektben kettős célt valósítottunk meg. Egyfelől létrehoztunk egy olyan tudományos platformot, melynek deklarált célja a dekolonizációs diskurzus propagálása mellett annak gyakorlati megvalósítása. Az újonnan alapított open access folyóirat a nem-nyugati episztemé, a lokális nyelvek és a nem mainstream publikációs felületek felé is nyitott, és a decentralizációt a tudományos mező minden pozícióján (szerkesztők, lektorok, szerzők) igyekszik foganatosítani. Másfelől a linkelt tanulmány részletes kritikáját adja a Plan S iniciatívának, melynek az open access publikálás kötelezővé tétele a célja. Az íráson keresztül a hallgatók megismerhették az open access pozitív oldalát, emellett azonban betekintést kaphattak annak káros, esélyegyenlőtlenséget növelő aspektusairól is.

2.3. Harmadik vállalásom a fogadó felsőoktatási intézményen kívüli (hazai/nemzetközi) konferencián, egyéb szakmai rendezvényen a kutatás vagy (rész)eredményei ismertetése. Az ösztöndíjas időszak sajnálatos módon egybeesett a COVID19-es járvány kibontakozásával, s ekképpen 2020 Januártól valamennyi nemzetközi tudományos konferencia megtartása kitolódott 2020 őszére, illetve a helyzet rendeződéséig. Így számos olyan konferencia is elmaradt, amelyre előadással készültem, ennek ellenére lehetőségem volt két komoly nemzetközi konferencián részt venni. „Knowledge imperialism in global social sciences: How capabilities should be demarcated from social capital” címmel előadást tartottam a Human Development and Capabilities Association (HDCA)

konferenciáján (University College London (UCL) – London, UK, 09/2019), illetve “How can distances be reduced within globalization?” címmel meghívott plenáris előadást tartottam a 24th International St Francis de Sales Days konferencián (Lourdes, France, 23/01/2020)

<https://hd-ca.org/?s=demeter>

<https://www.medias-catholiques.fr/journees-francois-de-sales/24emes-journees-saint-francois-de-sales-2020-album-photos>

Kötelező témavezetői feladatok ellátása

Az ösztöndíjas időszakban havi rendszerességgel, havonta legalább 3 megadott időpontban tartottam egyéni és kiscsoportos doktori konzultációkat. Ennek során a doktori hallgatók általános és személyre szabott tudásanyagot kaptak az alábbi területekről:

- Tudománykommunikáció
- Publikációs sztemderdek (nemzetközi)
- Open Access modellek és kritikájuk
- Posztdoktori programok, pályázatok

3. Az ösztöndíjas időszakban elkészült munkák

Istratii, R. & Demeter, M. (2019). Feedback on Plan S. *Decolonial Subversions 2020*, 13-21.

Demeter, M. & Tamas, Toth (2020). The sociology of sociologists. Global stratification of faculties at the top one hundred sociology departments of the world. *Scientometrics* (2020), advance online publication.

Demeter, M. & Goyanes, M. (2020). Antecedents of Leaving the European Union: The Role of Nostalgia and Attitudes towards Diversity in Spain, Italy, and Greece. *Mediterranean Politics*, advance online publication.

Goyanez, M. & Demeter, M. (2020). The Culture of Free: An Outline of a Construct and Implications for Readers' Economic Value Assessments of News. *Journalism*, advance online publication.

Goyanez, M. & Demeter, M. (2020). Predictors and effects of editorial board national diversity in what is published: evidences from JCR communication journals. *Journalism and Mass Communication Quarterly*. Advance online publication.

Goyanez, M. & Demeter, M. (2020). Immediate News: How Social Media Changes Journalistic Practice in Ecuador and Citizens' Understanding of Public Events and Politics. *Journalism Practice*. Advance online publication.

Goyanez, M. & Demeter, M. (2020). Effects of Media Companies' Organizational Nature and Journalists Autonomy and Position on Internal and External Influences: Evidence from Spain. *International Journal of Communication*, 14, 2294–2315.